

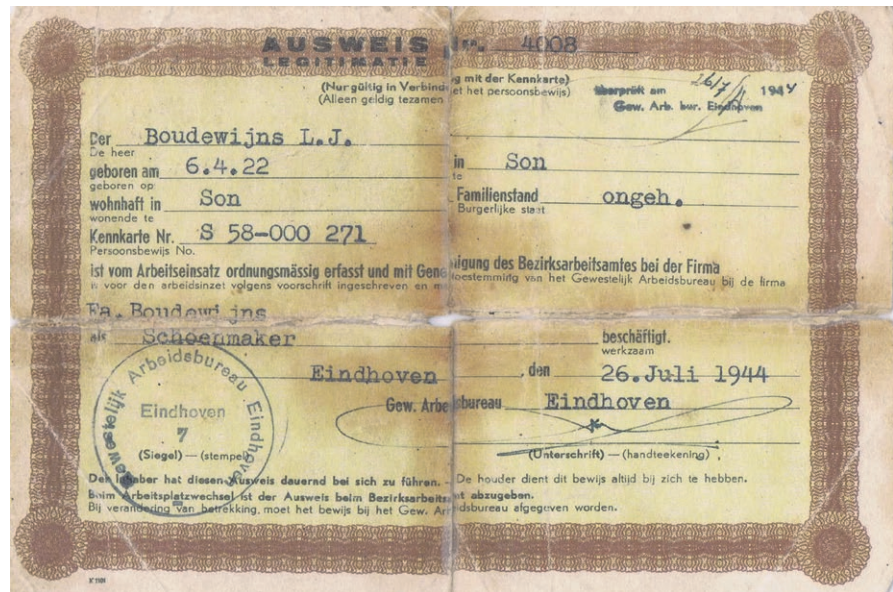

ARBEITSEINSATZ EN AUSWEISS

1943

In april 1943 wordt het dorp meegezogen in een golf landelijke stakingen van zowel boeren als fabrieksarbeiders. Aanleiding is het Duitse bevel aan Nederlandse oud-militairen die tegen de Duitse bezetting gevochten hadden om zich te melden.

Zij worden als krijgsgevangenen beschouwd en zullen in Duitsland te werk worden gesteld ('Arbeitseinsatz'). Een verplichting die plattelandsjongeren massaal ontduiken. Sommigen duiken in de omgeving onder, op Olen, Nederwetten, Vressel, de Sonse bossen. Anderen weten vrijstelling te krijgen omdat men op het (boeren)bedrijf niet gemist kan worden.

Er zijn er ook die via een bekende Eindhovense psychiater een schriftelijk bewijs van geestelijke invaliditeit krijgen en daarmee een 'Ausweis' krijgen.

Talrijk zijn de verhalen over onderduikadressen, over gelukkige ontsnappingen aan een razzia, over het heimelijk doorgeven van boodschappen, over burenhulp en solidariteit.

De familie Fransen woonde aan de Eindhovense weg, schuin tegenover de Paulushoeve. Vader Jan Fransen was hoofd van de buitendienst en was eigenlijk nooit thuis tijdens de oorlog. Hij kende het buitengebied als geen ander, kon gemakkelijk overweg met de daar wonende boeren en was als gemeente ambtenaar direct op de hoogte van mogelijke Duitse razzia's. Hij was altijd bezig met activiteiten die te maken hadden met het verzet. Hij maakte schuilplaatsen in de bossen in de Sonse Heide, bracht daar mensen onder die hij voorzag van eten, kleding en informatie. Ook heeft hij geallieerde piloten naar veiliger oorden weten te brengen. In wezen een gevaarlijke onderneming voor een man met vrouw en vijf kleine kinderen.

Een van de mensen die zo ondergebracht werden, was Lambert Boudewijns. Terwijl vader Jan en moeder Sjaan Fransen een keer zaten te rikken bij de toenmalige schoenmaker Boudewijns, kwam ter sprake dat hij zich zorgen maakte over zijn zoon Lambert. Jan Fransen had een schuilplaats in het bos bij het Oud Meer en daar ging Lambert Boudewijns naar toe.

Lees hieronder zijn verhaal.

“BEN JIJ HIER AAN HET ONDERDUIKEN?”

Lambert Boudewijns in de schoenmakerij van zijn zoon	Lambert Boudewijns in zijn jonge jaren
--	--

Lambert Boudewijns is 97 jaar. Hij hoort misschien dan wel wat slecht, maar weet zich alles van de oorlog nog goed te herinneren. Hij kan als één van de weinige overlevenden hier zelf nog over vertellen. Zo zat Lambert ondergedoken in Nederwetten - om niet in Duitsland tewerkgesteld te worden - en was hij bij een boer aan het dorsen: “Twee Sonse mensen zagen me en vroegen ‘Ben jij hier aan het onderduiken?’ Ik antwoordde die twee mensen ‘Ik denk het niet’, maar toch voelde ik me er niet meer veilig en gaf Peer Verstappen aan dat ik naar huis ging.

Onderduikadres bij Oud Meer

Lamberts vader ging wekelijks kaarten en uitte daar zijn zorgen dat Lambert weer thuis was en bang was verraden te zijn. Jan Fransen bood de oplossing. Hij wist wel een adresje waar Lambert (toen 19 jaar) zou kunnen onderduiken. In de bossen bij het Oud Meer. Lambert: “Er lagen wat boomstammen en er was wat groen opgegooid. Je kon er onder kruipen en er in slapen. Ik sliep op een krib. Mijn 4 jaar jongere broer Cor kwam me eten brengen. Ik zwom in het Oud Meer en zo verzorgde ik me. Ik was er stik alleen. Soms ging ik even buurten bij boer Kuipers.”

Via Harks en Holster een Ausweis

De ouders van Lambert komen via ome Janus in contact met de ondergrondse: “Mijn vader vertelde hen dat ik onderdook en of er een mogelijkheid was om mij vrij te spreken zodat ik niet naar Duitsland hoefde om daar te moeten werken. Verzetsman Harks bracht me in contact met dokter Holster. Dokter Holster was een zenuwspecialist. Hij vertelde me dat ik nergens op moest antwoorden. Ik moest doen alsof ik niets wist, niets kon en niet wijs was. Er kwam een Duitser binnen en die begon me van alles te vragen. Maar ik volgde het advies van Holster op en zei en deed niets. Harks was er bij en zei tegen de Duitser ‘Je ziet toch dat die jongen niet goed is’.

Via via lukte het dat een Duitser een handtekening op mijn Ausweis zette. Met dat bewijs was ik afgekeurd om in Duitsland te moeten gaan werken.” Om vrijstelling voor de Arbeitseinsatz te krijgen had Lambert dit speciale Ausweis nodig. Lambert Boudewijns was nu vrij: “Ik kon lopen waar ik wou. Maar ik bleef thuis. En paste goed op.”